

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYZŐ ORSZAGOS EGYESULET HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17.

II. emelet 19.

Ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

TURTSÁNYI VILMOS.

Máv. fogalmazó.

A »Kitartás« egyesület alapszabályait a nmélt. m. kir. belügyminiszterium 132.142.908. szám alatt hagyta jóvá. V a.

Előfizetési ár egy évre 6 kor. Egyes szám ára 50 fill.

Értesítés.



Értesítjük tagjainkat, hogy az egyes csoportok után járó tagdíjakat további értesítésig a következőkben állapítottuk meg:

az A) csoportba tartozó tagok havonta	5— K
a B) csoportba tartozó tagok havonta	3·80 K
a C) csoportba tartozó tagok havonta	3— K
a D) csoportba tartozó tagok havonta	2·40 K

fizetnek.

Az igazgatóság.

A vasutasok egyesülései.

Ha körütekintünk a vasutasok nagy táborában, úgy örömmel vesszük észre, hogy évről-évre szaporodnak azok az intézmények, melyek — hol öntudatosan, hol öntudatlanul — azt a célt szolgálják, hogy a vasutasokban élő nagy társadalmi és kulturális erőket megszoszorozva kifejezésre juttassák. Ezek az intézmények a maguk megszabott útjait jóval meghaladják azáltal, hogy a vasutas társadalmat részeseivé teszik annak a munkának, amelyet Magyarország egyetemes, nagy társadalma végez.

Százezernél több vasutas él Magyarországon. A családtagokkal együtt majdnem félmillió ember. Rövid néhány évvel ezelőtt még teljes elhagyatottságban, kiszolgáltatva a jó vagy rosszakaratnak, élt ez a félmillió. Ma már eljutott odáig, hogy egymásra ismert, kezét fogott egymással és szerzett magának egy mindenél hatalmasabb protektort: saját magát. A nagy Szövetségről más helyen beszélünk.

A mozdonyvezetők botrányok nélkül, zajtalan csendben, de annál nagyobb eredménnyel ápolják egymás közt a kartársi érzést és védik meg az egyesek és az összesség érdekeit Szövetségükben.

A vonatkísérők Otthona ma-holnap eléri azt a célját, hogy az összes vonatkísérők tagjaivá lesznek, miáltal a vasutas egyesülések között, taglétszám tekintetében, a legelső helyre jut. Meg is érdemi fejlődését, mert okossággal párosult

agitációval örködik a vonatkísérők anyagi és erkölcsi érdekei fölött.

A fűtők egyesülése is révbe jut minden valószínűség szerint az új esztendőben. A legnehezebb testi munkát végző fűtőknek is megadatik ezáltal a mód, hogy évtizedes sérelmeiket az illetékes fórumok elé vihessék.

Az ország nagyobb városaiban működő altiszti körök is nagy munkát végeznek tagjaik szellemi és sokszor anyagi szükségleteinek kielégítésével és mindenütt tiszteletet és becsülést szereznek a vasutas névnek.

A vasuti munkásoknak egyesülését mi határozottan kívánjuk és örülni fogunk, ha a közel jövő meghozza nekik ismét azt, amitől a közelmúlt megfosztotta őket. Nem látjuk be jogosultságát annak, hogy éppen ők legyenek csak azok, akiket az egyesülés áldásaiból kizárva tartanak, holott nekik van leginkább is első sorban arra szükségük.

A vasutasok társadalmi helyzete tehát nagy átalakulások alatt áll és közel az az idő, amidőn egyetlen vasutas sem lesz, aki tagja ne volna valamelyik olyan vasutas egyesülésnek, mely hozzá legközelebb áll.

Százezer ember a társadalmi élet szolgálatában oly kulturális erőtenyezőt jelent, amelylyel számolni, s amelynek munkáját az államnak és a társadalmi élet egyéb faktorainak megbecsülni kell.

A vasutak — még a legjelentéktelenebbnek látszó munkakör elvégzésére is — csak bizonyos intelligenciával rendelkező egyéneket alkalmaznak s így bátran állítjuk, hogy hovatovább nemcsak számbeli, de értelmiség dolgában is vezetőszerep fog jutni a vasutasságnak.

Arra kell csak ügyelni, hogy az egyesülések élére mindenkor és mindenütt arra való emberek állittassanak. Olyanok, akik méltók is arra, hogy sok száz vagy sok ezer társuk képviselőjében felléphessenek, de egytuttal akik tudnak és akarnak is dolgozni társaikért. Az ilyen vezetőket azután a vasutasoknak meg kell becsülniök és ami ezzel jár, meg kell védelmeznüök minden méltatlanság és minden üldöztetés ellen.

Az egyes szövetségeknek, otthonoknak, köröknek és egyéb egyesüléseknek keresniök kell a kölcsönös megértés ut-

jaít. Ezáltal a saját erejüket növelik meg, míg ellenkező esetben egymásnak és maguknak az erőt csökkentik. Eltekintve attól, hogy kifelé nagyon rut látvány az, ha vasutas vasutatást üt.

Ez a kölcsönös megértés alapja a vasutas egyesülések továbbfejlődésének, amely minél nagyobb és minél gyorsabb legyen.

A magunk »Kitartás«-áról kritikát nem irhatunk. Rábizzuk ezt tagjainkra, akiket kérünk, hogy mint a múltban, úgy a jövőben is csüggyenek szeretettel egyesületünkön, mely sok sebet gyógyított már meg és sok könyvet szárított föl.

Turtsányi Vilmos.

Egy év története.

Ismét lezáródott egy év, a tizedik jóléti intézményeink fenállása óta.

Ennek az időnek minden pillanata gondos munkában telt el, habár zajtalanul, mert hisz a munka kötelesség. Érdemmé csak azok előtt válik, akik azt értékelni tudják.

És talán az volna a további fejlődés legnagyobb kerékkötője, ha ilyen versengés ütné fel a fejét azok között, akiknek hivatásuk a munka. A legnagyobb érdem, a legnagyobb jutalom az a tudat, hogy amit végeznünk kellett, azt jól végeztük.

Tudni való dolog, hogy minden nap, minden órában találkozunk olyanokkal, akik mások munkáját a maguk érdemének tudják be és hivalkodásukkal még mulékony népszerűsége is tesznek szert; ez azonban soha nem áll útjában annak, akit nem a hiúság, olcsó babérok utáni vágy, hanem meggyőződése serkenti a munkára.

Nagy célok elérése nagy küzdelmekbe kerül. Ezekkel szembeállani erős elhatározás, nagy lelki erő kell. Az elért eredmények megítéléséhez és méltánylásához pedig megfontolási képesség és megfelelő értelmesség szükséges.

Most évek után, ismét egy év lezajlásakor egy pillanatra letesszük a szerszámot kezünkben és visszapillantunk azokra az alkotásokra, melyek ennek az elmúlt évnek fáradsággal megszerzett gyümölcsei.

Nagy és mélyreható reformokról van

szó, melyeket ebben az évben életbe léptettünk.

Megváltozott életviszonyoknak fokozott szükségleteihez kellett intézményeinket hozzáilleszteni.

Nem maradhattunk azon az uton, melyről kiindultunk. Az addig követett irány nem vezetett volna célhoz. Az elmúlt tíz év mindegyike újabb és újabb követelményekkel állott elő; anélkül, hogy a szükséges anyagi eszközöket magával hozta volna. Az eddigiekkel kellett az újabb követelményeket is kielégíteni.

Talán nem is kell mondanunk, hogy ez iránti fáradozásunk meghozta a kívánt eredményt, mert a rendelkezésünkre álló csekély anyagi eszközök dacára megvalósítottunk mindent, ami tagjainknak előnyére szolgálhat, szükségleteiket kielégítse.

Számoltunk mindazon eshetőségekkel, melyek a munkájukból élő embereket érhetik, akiknek anyagi képességük, habár biztosítja a megélhetést, de nem a jövőt, nem a családot, mely csakis a kenyérkeresőjére van utalva. Midőn mindazt megtettük, nemcsak számításba vettük a szükséges gyarapodást, de gondoskodtunk is róla, hogy tagállományunk tényleg szaporodjék. Ez a fáradozásunk is fényesen sikerült, mert ez az év hozta meg fennállásunk óta először azt a tagszaporodást, mely egyik főkelléke további boldogulásunknak. Ez pedig a legjobb bizonyítéka annak, hogy helyes irányban haladunk és hogy hivatásunknak megfeleltünk.

Pedig ma is azt kell mondanunk, hogy még sokkal többet tehettünk volna, ha háborítlanul csak a munkának élhetünk volna. De a munka mellett harcolnunk is kellett olyan ellentétekkel, melyek nem a közös célt, hanem a magánérdeket tölték előtérbe.

Ezzel azonban már akkor számoltunk, amikor a munkát vállaltuk és számolunk ma, amikor a folyton felbukkanó magánérdekek utunkba tolazkodnak.

Alkotásunk megéri a munkát és a vele járó küzdelmeket, ami minden más elismerés nélkül a legnagyobb megnyugvás.

De mulik az idő. Bezárul szemeink előtt a múlt. Nem töprenghetünk felette, hisz maga ez a néhány pillanat is, hogy gondolatainkkal visszatekinttünk, hiányzik a jövőből, pedig oda munkát, igen nagy munkát kell vinnünk, ha nem akarunk visszafejlődni.

Ha sokat dolgoztunk a múltban, még többet kell dolgoznunk a jövőben, hogy intézményeink fejlődjenek. Az nem aggaszt minket, hogy a munka mellett újból harcolnunk is kell sokat, vagy tán még többet mint a múltban, mert meggyőződésünk, hogy mindazok, akik igazán

szívükön viselik intézményeink fejlődését, mellettünk vannak.

Az a jövő, mely ma még előttünk áll, egykor elmerül a múltba, de alkotásaink mindenkor hirdetni fogják a múltat, a soha el nem muló jövőben, mert azok megmaradnak a jövőnek. Ezzel le is zárjuk az elmúlt évet.

Ha történtek benne hibák, azok az emberi gyarlóságnak tudandók be; de a folyton gazdagodó tapasztalat azokat is ki fogja küszöbölni, mert tudvalevő dolog, hogy nincs tökéletes ember a földön, tehát az emberi alkotások sem lehetnek tökéletesek. Most pedig előttünk állanak a jövő feladatai. Minden tehetségünket ezeknek a megoldására kell felhasználnunk. Sikeres munkát azonban csak úgy végezhetünk, ha tagjaink is velünk vállelve dolgoznak és minden alkalmat felhasználnak arra, hogy táborunkat új tagokkal gyarapítsák.

Nagyon sokan vannak még, akik nem ismerik intézményeinket, habár szükségük volna rájuk.

Mi ugyan sajtónk útján megteszünk mindent, hogy taglétszámunk gyarapodjék és nagyon szép eredményeket értünk el; de ebben a munkában minden egyes tagnak részt kell venni, ha teljesen meg akarjuk valósítani azt a célt, melyet magunknak kitűztünk. A tagoknak is meg kell ragadni minden alkalmat, hogy azokat, akikkel érintkeznek, céljaink felől felvilágosítsák és megnyerjék ahhoz, hogy gazdasági érdekeiket velünk közösen istápolják.

Mindenkinek arra kell gondolni, hogy maga helyett egy új tagot állítson, aki ugyanezt a munkát folytatja, hogy azok, akiket a sors a mi sorainkból kiragadott, pótolva legyenek. Csak így van biztosítva a jövő, csak így gondolhatunk arra, hogy intézményeink velünk együtt nem lesznek a múlté. A mi intézményeink olyan alkotások, melyeken örökké dolgozni kell, és amelyek csak addig állhatnak fenn, amíg minden tag munkájával a további fennállásukhoz hozzájárul. Ha ezt fogjuk mindannyian szem előtt tartani, ha minden kínálkozó alkalmat fel fogunk használni arra, hogy tagjaink szaporodását elősegítsük, azzal nemcsak az összességnek tettünk szolgálatot, hanem a magunk gazdasági és társadalmi érdekeinket is a leghathatósabbban elősegítettük.

A vezetőségnek magának legkitartóbb munkája és fáradsága is meddő marad, ha nem támaszkodhatik a tagokra, akiknek érdekeit elsősorban képviseli, mert sok más adminisztratív teendő mellett sem ideje, sem módja ezen a téren más segítség nélkül eredményesen eljárni.

Fogjunk tehát újból a munkához, mindenik a legjobb tehetsége szerint. Szükségünk van a leggyengébb kézre is,

hacsak egy porszemmel is hozzájárul a közös érdekeinket képviselő intézményeink továbbépítéséhez.

BOLDOG UJ ÉVET!

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

1. Az egyesület minden tagja neje halála esetén 400 kor. segélyben részesül.

2. A tag halála esetén annak kedvezményezettje,

ha a tag az A) csoportba tartozott	2000 kor.
» » » a B) »	1200 »
» » » C) »	1000 »
» » » D) »	600 »

baleset folytán beállott halál esetén,

ha a tag az A) csoportba tartozott	3000 kor.
» » » a B) »	2000 »
» » » C) »	1500 »
» » » D) »	1000 »

végkielégítésben részesül.

3. Teljes munkaképtelenség esetén 15 évi tagság után a tag

ha az A) csoportba tartozott	2000 kor.
» » B) »	1200 »
» » C) »	1000 »
» » D) »	600 »

végkielégítésre jogosult.

4. Minden tag 3 hónapnál tovább terjedő betegség esetén 40–60 korona betegsegélyre és balesetből kifolyó sérülés esetén, a sérülés nagysága szerint, 200 koronáig terjedő baleset segélyre jogosult.

5. Husz évi tagság után a tagok 300-tól—500 koronáig terjedő előleget kapnak.

6. A tagok úgy peres mint perenkívüli ügyeikben az egyesület ügyésze által a készkiadások megtérítése ellenében képviselhetnek.

7. Az egyesület közlönye minden tagnak díjtalanul jár.

8. A tagok alapszabályszerű biztosíték mellett a „Kítartás Takaré- és Hitelszövetkezet”-től kölcsönt vehetnek igénybe.

Minden baleset, annak megtörténte után azonnal de legkésőbb 48 óra alatt az egyesület vezetőségénél okvetlen bejelentendő.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 12. sz. kimutatott segélyösszeg
K 204,900.—

Újabb segélyek:

4461. Csipka József, tag halála után 1000 K
2584. Ziszler József, tag halála után 2000 »

Balesetsegélyek:

Lapunk 12. sz. kimutatott segélyösszeg
K 50,497-93

Újabb segélyek:

3684. Vacsó János balesetből kifolyó halála után 2000 K
711. Till Pál, Hatvan 40 »
4284. Filadelfi Károly, Piski 40 »
2121. Takáts Lajos, Ujpest 40 »
2692. Horváth János, Budapest 40 »
1970. Somodi József, Budapest 30 »

A Szövetség válsága.

A Szövetség megint beszéltet magáról. Évekig tartó semmittevés után végre ismét nagy dolgokat művelt. Kiugrasztotta elnökét és lemondásra kényszerítette az ügyvezető-alelnököt. A nagy alkotások helyett, amelyekre hivatott volna, színházi előadásokkal mulattatja tagjait.

Erő és bátorság híján alacsony intrikák között folyik le élete, az ész és erkölcs uralmát a nagyhangú pöffeszkedés és a kendőzött silányság foglalta el. Kétféle, jelentéktelen, apró teremtmények ordítanak a fórumon, amely most teljesen az övék. Sikertelenek nekik elmenni és elugatni onnan mindenkit, akinek csak jogosultsága volt az ott időzésre. A vasutasok nagy kérdései, a szociális alkotások hosszú sora pedig ismét lekerül a napirendről jó időre.

Vajjon nem lebegett-e már a Szövetség megalkotói előtt, vajjon nem álmodtak-e egyébről a vasutasok tizezrei akkor, amidőn példátlan lelkesedéssel állottak össze egy sorba, hogy ezt a jobb sorsra érdemes intézményüket megvalósítsák? Néhány, hiúságában majdnem szétpukadó embernek akartak-e csupán értékes játékszert adni a kezébe, vagy pedig a saját, jól fölfogott érdekük kívánta meg a Szövetségben való tömörülést?

Ha nem a maguk boldogulásának eszközét akarták a Szövetséggel megteremteni, akkor jobb, ha minél előbb és teljesen elpusztítják azt a haszontalan és fölösleges alkotmányt, amelyet Szövetség neve alatt hoztak forgalomba. Mert csak utját állja minden igaz és minden becsületes törekvésnek, mely más oldalon és más utakon, de komolyan kívánja a vasutasok anyagi és szociális helyzetét megjavítani.

Ha vannak még komoly tagjai a Szövetségnek — és mi akarjuk hinni, hogy vannak — úgy a mostani, nagy fölfordulásban vegyék kezükbe az irányítást és a vezetést. Ne engedjék a züllésnek és a szétbomlásnak folyamatát továbbterjedni. Elsősorban kutassák ki, hogy tulajdonképpen kik azok, akik a megalakulás óta folytonosan csak abban az irányban dolgoznak, hogy a Szövetséget eredeti hivatásától és valódi céljaitól minél távolabbra tereljék el. Állapítsák meg, hogy gonosz célzat, ostobaság, vagy a tehetetlenség vezérli-e őket. S ha tisztában lesznek a személyekkel, s ha ismerni fogják az indító okokat is, úgy végezzenek hatalmas tisztogatást azok között, akik semmi kiméltre sem érdekesek már csak azért sem, mert a mostanihoz hasonló rázkódtatások már nemcsak a Szövetséget és a szövetségi tagokat, de az összvassutasság minden érdekét rendítik meg alapjukban.

A földérítő szolgálatot az adott esetben a kerületeknek kell elvégezniük azért, mert elsősorban őket sérti annak az 5—6 embernek eljárása, akik fölruháva alapszabályokat, keresztülugrálva 20—30 ezer tagnak kifejezett akaratán, máról-holnapra bevégzett tények elé állított mindenkit. Ezeknek az uraknak eljárását, de még eljárásuk jóhízműségét sem bizonyítja semmi. Ahelyett, hogy az általuk föl idézett ellentétek elsimitásán fáradoztak volna, az elnököt adott szavával szemben,

előre megfontolt számítással oly kényszerhelyzetbe kergették, amelyből csak lemondása árán tudott szabadulni. Az ügyvezető-alelnököt pedig egyszerűen meglincsellék. Értse meg jól mindenki, hogy ötven méltatlannak tartották állására azt a tisztviselőt a Szövetségnek, akit 26 ezer tagnak akarata ruházott föl mandátummal, s ez okból egyszerűen kivégezték.

A szövetségi alapszabályok módját nyújtának arra, hogy az egyetlen hivatott fórum: a közgyűlés bármikor összehívható.

Ezt a módját a megoldásnak a maguk szempontjából nem tartották helyénvalónak az özszeesküvő urak, mert hiszen a közgyűlés ellenük is dönthetett volna, tehát egész egyszerűen ők döntöttek. A nyilvánosságtól nagyon félhetnek, mert fölháborító eljárásuknak okát nem akarják közölni senkivel ők, a nagy Tankrédek, a becsületnek többszörösen fölkezt szent lovagjai. Így azután érthető, ha hitelre találnak azok a suttogások, amelyek arról beszélnek, hogy egyesek a ki nem utalt napi díjak, másoknak pedig holmi meg nem kapott 2—2 forintok, amelyeket a vasutas takarékpénztár egyes részvényei után kellett volna megkapniuk, okozták nagy lelki fájdalmaikat.

A közgyűlést — azt mondják puritán szemforgatással — azért nem hívták össze, mert az 4—5 ezer koronájába kerül a Szövetségnek. Még ha igaz volna is ez a védekezésük, akkor sem állja meg a helyét. Ezt a nagyszabású válságot minden megbízás nélkül, alapszabályok ellenére, a tagok akaratának meghamisításával és kijátszásával még a 4—5 ezer korona megtakarításának ürügye alatt sem volt joguk földézni.

De mint minden, úgy ez az állításuk sem igaz. A jó urak ismét hazudnak és ismét megtévesztenek. A módosított alapszabályok szerint, a mai taglétszámot véve alapul, 50—60 megbizottból áll a közgyűlés. A napidíjak tehát, 8 koronával számítva, 4—5 száz koronát tettek volna ki összesen és nem 4—5 ezret. Ennyit pedig megért volna a Szövetségnek az, hogy a válságot elkerüli és hogy azt a bizonyos 5—6 urat kitanította volna jogaira és illetékességi hatáskörére.

A közgyűlés összehívásától van tehát okuk félni az önbíráskodóknak, tehát a kerületeknek minden áron össze kell hívatniuk a közgyűlést, mely egyedül illetékes eldönti ezt a nagy pört, amelyben egynéhányan vádlók, bírók és hóhérok akarnak egyszerre lenni.

Tudnivalók a balesetsegély körüli eljárásról.

Egyesületünknek egyik igen fontos kedvezménye a lapunk szerkesztősége útján az egyes esetekben nyújtandó balesetsegély. A lapunkban mindenkoron kitüntetett segélyösszeg már meghaladta az 50 ezer koronát. Ez a szám mindennél ékebben bizonyítja a balesetsegély áldásos hatását. Jelen sorainknak nem is az a célja, hogy ezt bővebben fejtegyük, hisz erről Tagtársaink ugyanis meg vannak győződve. Így megelégszünk most azzal, ha tagtársaink figyelmét felhívjuk arra,

hogy a balesetsegély is mint igen fontos eszköz szerepelhet új tagok szerzésénél.

A továbbiakban arra kívánunk tekintettel lenni, ha épen valamelyikünk a sors szomorú rendelkezéséből abba a helyzetbe jut, hogy kisebb vagy nagyobb balesetet kell elszenvednie. Meg akarjuk könnyíteni felvilágosító sorainkkal azt, hogyha egyszer úgy fordul a dolog, minél könnyebben jusson a sérült tagtárs, vagy ne adj' Isten, a legszomorubb esetben hozzátartozói, a megillető segélyhez.

Elsősorban a megtörtént baleset legkésőbb 48 óra leforgása alatt a vezetőségnek bejelentendő. A bejelentést a vezetőség tudomásul veszi s elküldi a baleset felvételére szolgáló szabályszerű nyomtatványt, u. m. 1 drb piros bejelentési és 1 drb fehér orvosi bizonyítvány nyomtatványt. *A piros nyomtatványt a sérültnek vagy hozzátartozóinak, a fehérét a kezelő orvos urnak kell kitöltenie.* Mindkét nyomtatványt *kellően kitöltve haladéktalanul vissza kell küldeni* a vezetőségnek. Igen fontos, hogy úgy a bejelentés, mint a kitöltött nyomtatványok visszaküldése haladéktalanul történjék. Ha ugyanis a baleset elkésve, s mint az már előfordult, csak hetek multával jelentetik be, nem állapítható meg az, hogy a szenvedett sérülés milyen körülmények között történt s egyáltalán balesetből következett-e be. Így tehát, ha az összefüggés nem bizonyítható be, a segélyre való jogosultságot sem lehet megállapítani. Előfordulhat továbbá, hogy csekélynek látszó balesetből is később súlyos baj támadhat s így ha a bejelentés nem történik kellő időben, a sérült elesik a segélytől. Mindenkinek saját érdeke tehát, hogy a fenti szabályt a bejelentésnél szigorúan tartsa meg s a legkisebb balesetet is jelentse be. A bejelentett baleset a beérkezett nyomtatványok alapján elbírálás alá kerül s a mennyiben az orvosi vélemény szerint az alapszabályszerű részleges vagy teljes állandó rokkantság esete felforog, a megfelelő segély kiutaltatik. Teljes állandó rokkantság egyenlő a teljes munkaképtelenséggel. Részleges rokkantság annyit jelent, hogy valamely szerv vagy testrész a sérülés következtében nem bír az eredeti használhatósággal és ez által bizonyos részben csökkenti a munkaképességet. Ez esetben a csökkenés százalékokban fejeztetik ki s ennek arányában lesz a segély is. Ugy a részleges, mint a teljes rokkantság esetén a segélyre való igény csak akkor jogosult, ha a rokkantsági állapot az orvosi vélemény szerint végleges. Ha tehát a sérült szerv vagy testrész visszanyeri előbbi állapotát, azaz meggyógyul minden további következmény nélkül, akkor segélyre nincs igény.

Rendszerint a kezelő orvos nincs abban a helyzetben, hogy röviddel a baleset beállta után véleményt mondhasson arról, hogy a munkaképesség csökkenése időleges vagy végleges lesz-e. Ez esetben tehát bevárando a kezelésnek az az időpontja, a mikor az orvos már végleges nyilatkozatot adhat.

Esetről-esetre a vezetőség értesíti a sérültet vagy hozzátartozóit, hogy az iratok elégségesek-e az ügy elbírálásához vagy pedig még egy bizonyítvány szükséges. Ha ilyen *végbizonyítvány* szükséges, akkor azt a vezetőség külön kéri. *Ebben*

a kezelő orvos által vélemény adandó, hogy a munkaképesség csökkenése:

1. végleges vagy muló-e?
2. teljes vagy részleges-e?
3. ha részleges a csökkenés, mily %-ban fejezhető ki.

Ha az ilyen végbizonyítvány beérkezett, annak alapján a baleset végleg elbírálható.

Kérjük most újból a t. Tagtársakat, hogy ezt az utasítást tartsák szem előtt, akkor egyrészt a vezetőséget s önmagukat felesleges levelezéstől kímélik meg, másrésztől ügyük elintézése nem szenved idővesztést. Ami pedig a segélyek folyósítását illeti, a vezetőség nem a rideg szabályok, hanem a méltányosság és az emberi sziv által vezérelteti magát.

A vasutas-szövetség átszervezése.

— Második közlemény. —

(C) E czímen közreadott első közleményünk megjelenése óta a vasutas-szövetség kebelében nagy horderejű események játszódtak le.

A budapesti három kerület együttes kezdeményezése következtében elnök- és ügyvezető-válság tört ki a Szövetségnek ma talán még nagyobb megrázkódtatásokon kell átesnie, mint a minöket az ügyvezető alelnökök megbuktatásával, illetve lemondásával már két ízben átélte.

Mindenesetre feltűnően jellemző a Szövetség beléletére, hogy annak igazgatási rendszere, s az ennek keretében szabadon burjánzó hatalmi túlekedés, a fizetett állásokért való mohó kapkodás és az örökös személyi torzalkodás rövid négy éven belül most már a harmadik ügyvezető alelnököt örölte meg s

ez uttal maga után vonta magának a szövetség elnökének a lemondását is.

A Szövetség tagjai joggal kérdezhetik meg kerületi elnökeiktől és a központi választmány tagjaitól, hogy tulajdonképen mi czélból rendezik ezeket az ügyvezető-válságokat, amikor végeredményében a személyi változások sohasem hozzák meg a mindenki által rég óhajtott rendszerváltozást, hanem legfőkébb újból csak az történik, hogy X. helyett Y. ül az ügyvezetői székbe, s a Szövetség rozzant székere megint csak nyikorogva döcög tovább?

Alig hisszük, hogy erre a kérdésre maguk a válság főrendezői is kielégítő vagy megértendő választ tudnának adni, — mert hiszen az csak nem lehet érdeke sem a Szövetség tagjainak, sem magának a Szövetség tekintélyének, hogy ügyvezető alelnökeit személyileg következetesen lejárattva, azokat lemondásra kényszerítse, aztán új ügyvezető alelnököt választva, az ellen is újból kezdhesse a személyeskedő aknamunkát.

Ki kell jelentenünk, hogy Krammer Gyula lemondott ügyvezető alelnököt távolról sincs szándékunk védelmezni. Ez annyira az ő személyes joga, hogy azzal a saját tetszése szerint élhet, — de az a kérdés mégis csak teljes joggal merül fel, hogy nem mindegy az a Szövetségnek, hogy egész szellemi életét kivezeti a már jól letaposott és mégis járhatlan utakon tovább?

Azért semmi esetre sem érdemes személyi válságokat rendezni, hogy a személycserén kívül semmi egyéb változás a Szövetség életében ne történjék, mert az a tagok összességére teljesen közömbös, hogy a Szövetség ügyeit ki látja el ugyanolyan hiányosan, ahogy eddig történt?

Erre nem lehet kielégítő válasz, ha azzal felelnek, hogy majd az unjonnan választandó ügyvezető alelnöktől várunk teljesen kielégítő

tevékenységet, mert azt az eddigi tapasztalatok nagyon is beigazolták, hogy a közgyűlések alkotmányos színezetű választási rendszere a legtöbb esetben bizony nem az arra legalkalmasabb embereket ülteti be az ügyvezető alelnöki székbe, hanem mindig azt a valakit, a ki mellett a választásnál akár az elnöki székből is hangulatot csinálnak.

Azután a választásokat tudvalevőleg izetlen korteskedések szokták megelőzni, amikor is az egyes pártok jelöltjéről alaposan lemosás a kereszttíz s végül is az elnöki erőszak tud valamely jelöltet diadalra segíteni.

Jelöltekben valószínűleg nem lesz hiány a legközelebbi választásnál sem, s már ma bizonyosnak lehet tekinteni, hogy az lesz az új ügyvezető alelnök, a ki a központi vezetőség hivatalban levő tagjaival jó előre megegyezik s azoknak jelenlegi állásuk megtartását, — magyarul az ezzel összekötött fizetést továbbra is biztosítja.

Önérzetes ember pedig ily jelöltséget el sem fogadhat, de viszont olyan ügyvezető alelnök, akinek a Szövetség helyes átszervezésére kialakult programja van, nem is dolgozhat eredménytelennel együtt azon központi tisztviselőkkel, a kik az eddigi rendszer mellett nőttek fel, s akik egy új szervezésben esetleg most viselt állásuk bizonytalanságát látnak.

Ekként nincs is nagy kilátás arra, hogy a Szövetség jövőben egy új ügyvezető alelnök mellett is meg fogja találni azt az egyedül helyes utat, amely tekintélyének megszerzéséhez es az összes vasutasok rokonszenvéhez vezet.

A mi véleményünk szerint a válságból való kibontakozásnak és a Szövetség helyes irányu megalapozásának az volna az egyetlen célravezető módja, ha a január 16-ikára összehívott elnöki értekezlet tabula rászállva teljesen elfogulatlan, tehát a Szövetség veze-

Rablóleány.

Betyárélet a XVIII-ik században.

A Bretagneban még ma is él egy leány emléke, aki százötven esztendővel ezelőtt élt. Az utódok nem feledkeztek meg a »Marion« névről, amely most a kis gyermekek ijesztésére szolgál. »Engedelmeskedj, vagy azonnal hívom Mariont!«. Őt magát még gyakran láthatni, amint egy mezőn halad keresztül régi tölgyfákkal, sűrű bozóttal szegélyezett mezőn, amely egyszer az ő tulajdona volt. Itt, ahol állítólag kincset ásott el, itt keres, kutat, fehér ruhában, arany hajával, mely egykor finom volt, mint a selyem és erős, mint az aczél, a legbiztosabb börtönrácsot is átvágta. Félénk parasztygerkőczők, akik azt hiszik: látják, elbujnak a falak közé és elfutnak, anélkül hogy hátrafordulnának. A »Temps« egyik munkatársa végére járt e néplegendának és a régiségárakban nyomozott a hősnő kiléte után. Kutatásának eredménye ez volt:

A leány neve Marie Troemel volt. 1735-ben tizenhét éves volt. Csodaszép. Vörös és puha hajban volt dus. Termete magas, járása uri kisasszonyé. Egy nagy, rossz hírű legény társaságában csatangolt a lány a Bretagneban. Időnkint azonban mégis, mindig visszatért szülőhelyére Favuëthe, miért favuëti Marionnak nevezték. Minden vásáron ott volt. Arany-szallagokat árult és kiskereskedőkkel, munkásokkal barátkozott. Mariont mindegyik csudálta. A lány velük ivott elégedetten, hogy vágytak utána, büszke volt, czifra és divatosan járó. 1736-ban gyermekkel, kis lánnyal jár a ásarokra. Ez nagy botrányt okozott, mert

tudták, hogy nincs férjénél. A nagy sereg férfi, amelyik nyomában járt, csak növelte rossz hírét. Mindnek fegyver és pisztoly volt övében; apróbb gázságaik izgalomban tartották a környék lakosságát. Kis lopások, betörések, pénzhamisítások, csalások, erőszakosságok.

A panaszok végül annyira megnövekedtek, hogy a királyi vadászok, akik akkoriban a rendőri hatáskört töltötték be, elhatározták a banda üldözését. Hét tolvajt el is fogtak és börtönbe vetettek. Három megszökött. Köztük Marion szeretője. A többit fölakasztották. Mariont azonban nem találták. Új udvarló csomóra tett szert és szülőföldjének, Favuëthe környékén kóborolt. Lop, rabol, megállítja az utasokat és kegyetlenül jár el azokkal szemben, kik társai pörében ellene vallottak. A polgárt és nemeset nem bántja, a parasztra les. Megállítja: »pénzt vagy életet!«. Eközben társai a bozóthban rejtőzködnek.

A megtámadott rendszerint rögtön engedelmeskedik. Akik így cselekszenek, azoknak menlevelet állít ki Marion, amelylyel a környéken bántódás nélkül közlekedhetnek, új kirabolás veszélye nélkül. Egyebekben nincs rossz természetű és a kirablottak nem haragszanak reá. A nép békességben él vele és szívesen vendégeli meg. Marion kacér. Tiszteletre méltó polgárok csatlakoznak bandájához. Nem ritkaság, hogy esküvőre hívják meg és ha lovon járó polgárral találkozik, a polgár maga mellé veszi a lóra.

Ez a szép idő vagy tíz évig tart. 1746. telén a csendőrök lefogják az egész bandát lakoma közben, a parasztház udvarán, Mariont és négy társát bilincsben Rennesbe küldik,

hogy itéljenek fölötte. Szeretőjét fölakasztják. Marion vállára bélyeget sütnék, meztelen mellet kergetik a városon át és korbácsolják. De azután — futni hagyják. Csak azt kötik ki, hogy ne mutakozzék a város környékén. Alig hogy szabad lesz, briganti életét újra kezdi. Faluról-falura jár, két gyermekével és szeretőiből álló bandájával, amelyben akad vak, béna, pupos. Szeretői között rangban legelső egy csinos, elegáns legény, Jeannot. Huszonkilenc esztendő, Marion harmincz. Rablási módja: az utakat éjszaka kötelhálókkal látja el. A lovasok beléjük akadnak, kirabolatásuk könnyű. Ő a legügyesebb a templomok, perselyek kirablásában is. E templomfosztogatások a királyi vadászokat a banda újabb üldözésére ösztönzi. Jeannot lépre kerül, de Marion elmenekül előlük. Mégis meg kell állania, mert harmadszor lesz terhes. Szülése napján fogják el a katonák. Félholtan viszik Vannesba, ahol felelősségre vonják. Jeannot fölakasztják, Mariont élethossziglani száműzetésre ítélik, amivel nem sokat törődik. Ő is, a nép is meg van győződve, hogy hatalmas kéz védi Mariont. Az a hír van róla, hogy egy környékbeli nagy ur a szeretője.

Az ítélet ellenére is, a környéken marad Marion és zsákmányra indul. Mindenki retteg, mert Jeannot utóda: kegyetlen. A banda növekszik és gazdagszik. Zsebük aranynyal teli. A környék korlátlan urai. Marion a vidék királynője. Támad egyeseket, másokat meg véd.

Végére mégis hurokra kerül. Nantesban. 1754-ben. Innen Quimpesbe viszik. Hogy társainak nevét megtudják, kinozni kezdik. Kerékbetörnek. Meztelen lábait tűzbe mártják, perzselik, égetik. Marion tüzes arcczal, izzadságtól

tésében ez időszert nem érdekelt, de viszont szervező képességükről ismert vasutas kartársakból egy kisebb bizottságot kérne fel arra, hogy a Szövetség részére egy új és megfelelő, főként pedig lehetőleg olcsó igazgatási, illetve szervezeti tervezetet dolgozzon ki, a mely a legközelebbi nagygyűlésig még akkor is letergályalható és életbeléptethető volna, ha ennek következtében alapszabály-módosítás válnék is szükségessé.

Külön is hangsúlyozzuk, hogy a mai vezetésben személyesen érdekelt embert ebbe a bizottságba beválasztani azért nem volna ajánlatos, mert az okvetlen meglevő egyéni elfoglaltság, s a személyes érdekesség még eddig minden jóra való ügyet posványba rántott, — de továbbmenőleg az is természetes, hogy minden választott tisztviselőnek meg kellene hozni azt az áldozatot, hogy a várható új szervezeti berendezésre való tekintettel a Szövetségben viselt állásáról lemondjon.

Sajnos azonban, hogy az érdekeltektől ezt az áldozatot mi magunk sem merjük remélni, sőt inkább azt hisszük, hogy az egész szervezet maradni fog a régi alakban, az ügyvezető alelnöki állásra pedig a nagyobb javadalmazás csábító kilátásai éppen öközülük fognak fél és egész hivatalos vagy önjelölteket felszínre vetni, s így az ügyvezetői válság egy esztendő leforgása után természetesen ismét kiújul.

A Szövetség helyes irányu átszervezésére pedig jobb alkalom a jelenleginél talán soha többé nem fog kinálkozni.

Az elnök lemondása a Szövetséget mindenestre felszabadította az alól az erkölcsi nyomás alól, a mellyel a szövetségre teljes egyéni súlyával ráfeküdt, s azt a saját akarata és céljai szerint kormányozta, s így ma ezen erőszakos befolyástól menten a Szövetség teljes szabadkézzel olyan szervezetet s olyan

irányt adhat ennek az intézménynek, aminőt legújabb meggyőződése szerint céljai elérésére alkalmasnak itél.

Az áldatlan pártoskodás helyett azonban különösen a kerületek vezetőinek teljes okosságukra van szükségük, hogy a Szövetség érdekeit minden személyi vonatkozás nélkül őszintén szolgálhassák s ők lesznek felelősek azért, ha a kinálkozó alkalmat vagy egyáltalán nem, vagy rosszul használva ki, a Szövetséget továbbra is abban a kátyuban hagyják, amelybe az már eddig is belerekedt.

Ha az elnöki értekezlet netalán csak arra szolgálna, hogy visszasírja a lemondott elnököt s nem kíván életrevaló szervezeti változást és ha az ügyvezető alelnök kijelölésénél ismét csak hangulat után igazodik s nem nézi a rátermettséget, főként pedig nem kíván attól előzetes és mindenkit megnyugtató programot, a mely szerint a Szövetség életét irányozni vállalkozik, akkor ez a Szövetség csuszik tovább azon a lejtőn lefelé, amelyen már megindult s bizony később már nem lesz ember, aki a szövetség végromlását feltartóztatni képes lenne.

Már pedig — mint halljuk, — az elnök lemondásával a vélemények már is abban az irányban alakultak ki, hogy vasutas, vagy valami külső tekintélyt emeljenek-e az elnöki székbe, míg arról, hogy a Szövetséget kellene átszervezni s az új szervezethez majd annak idején keresni elnököt, tudomásunk szerint szó sem esik, — ami annak a következménynek veti az árnyékát előre, hogy a válság felidőzői csak épen a személyi kérdéseket akarják megoldani, magával a Szövetség jövőjével pedig egyáltalán nem törődnek, vagy azt hiszik, hogy a választandó elnöknek és ügyvezetőnek lesz a kötelessége, hogy valami új szervezetet vagy más rendszert rájuk diktáljon.

Ez ideig a Szövetségben a vasutasok össze-

gyülekező választott vezérei abban licizáltak rá egymásra, hogy melyik hajolhat meg nagyobb lelki örömmel az elnök egyéni akarata előtt s hogy melyik dörzsölődhetik hozzá gyakrabban az elnök kabátjához s ma ezek közül nyilván sokaknak fáj, hogy egyelőre nincs, aki előtt a sárga-földig lehetne meghajolni, vagy akinek egy intésére a legnagyobb ostobaságokat is kitüntető tapsviharral lehessen kísérni.

Azoknak, akiknek édes volt a lakászerep, s akiknek az önérzete ma is csak odáig terjed, hogy azt keresik, ki legyen az új csillag, aki előtt leborulni lehet, nem is lehet más gondjuk mint újabb bálványt keresni s így a Szövetség tagjainak a feladata volna, hogy választott vezetőiket magának a Szövetség nagy érdekeinek szolgálatára szorítsák.

Az alkalom rá meg van, azt ki nem használni egyenlő volna a Szövetség végleges züllesztésével s a Szövetségi tagok közös érdeke, hogy ez az intézmény valahára az őt megillető tekintélyhez jusson.

Az iparostanoncok.

A nemzeti élet szívet-lelkét a főváros tükrözi vissza. Innét indul ki minden áramlat, minden mozgalom és viszont minden ide vezet vissza.

A fővárosi élet azonban a sok szép és megszabásu intézményei mellett megteremti egyszersmind ezeknek neveléséges karrikaturáit is, amint azt a következőkből látni fogjuk.

A karácsonyi ünnepek előtt rövid, néhány soros hír jelent meg a napilapokban, hogy néhány iparos tanuló azzal a jelszóval ment végig az utcákon: »le a vasárnapi iskolával«.

ellepten hallgat. Ötször borítják el lángokkal, ötször tesz jelentéktelen vallomást, de a kizárás végeztével ezeket is visszavonja. A bitófához viszik. Egy segédkező pappal fölmege a létrán. Inge térdénél összekötve. Tüztől perzselt lábait látni. A hóhér nyakára teszi a kötelet. Lábait másik hurokkal köti meg, hogy majd a létráról leránthassa. A végrehajtás percében kibontott hajjal lebeg a nő ég és föld között, a hóhér igyekszik, hogy mihamarabb véget vessen szenvedéseinek. Így nyomoztak és ítéltek halálra Frankhonban a tizenhét században, amely a fölvilágosodás és a nagy emberek százada volt.

A naptár.

Nem lesz érdektelen az évforduló alkalmával a naptárnak rövid történetét ismertetni.

Tudvalevő dolog, hogy az időszámítás alap-elemei a nap, az óra, a perc és a másodperc. A nap az az idő, mely alatt a föld 24 óránként nyugatról kelet felé egyszer saját tengelye körül megfordul.

A földnek azonban ezen mozgásán kívül van még egy más mozgása is, melyet a nap körül végez. Az idő, mely alatt a föld ezt az utját megteszi, az év és áll 365 nap, 5 óra, 48' és 48"-ból.

A rendes polgári év azonban csak 365 nappal áll és innen van az, hogy a hiányzó, illetve elmaradt 5 órát és a perczeket minden negyedik évben — szökő év — egy nappal februárban pótolják.

De még ez az időszámítás sem teljesen

pontos, mert a fent említett óráknak és perczeknek négyszerese nem tesz ki egy egész napot.

Ugyanígy állunk a holdévekkel is, melyeket egyes népek időszámításul használtak, mert itt az eltérések még nagyobbak.

A hold ugyanis $27\frac{1}{3}$ nap alatt futja meg pályáját a csillagzatok között, azaz a holdat földünk ugyanazon helyéről nézve ezen idő múlva látjuk ugyanazon csillagok között megjelenni. A holdfényváltozásai azonban $29\frac{1}{2}$ napot vesznek igénybe, mert a föld is ezalatt tovább halad pályáján, vagyis megvilágítás tekintetében ezen idő alatt jut abba a helyzetbe, mint eredetileg volt.

Ezt nevezzük hold-hónapnak. Tizenkét hold-hónap egy holdévet alkot. A legrégebb időkben a népek vegyesen használták hol a nap- hol pedig a holdévet. De voltak olyanok is, akik a kettőt összevegyítették és ott már igen nehéz volt az időszámítás pontos meghatározása.

A mi mostani időszámításunk alapja a római időszámítás.

Mellőzve azt, hogy a rómaiak honnét és mikor vették időszámításukat használatba, ismertetni fogjuk a római év felosztását.

Hagyományaink szerint Róma városának alapítója, Romulus, az évet tíz hónapra osztotta fel. Az évnek ez a felosztása csak rövid ideig tartott mert már az utána következő Numa Pompilius a tíz hónapoz még kettőt csatolt.

E szerint most már az év 355 napot számlált. De ezen a hold járása szerint számított év annyi zavart okozott, hogy össze kellett egyeztetni a nap járása szerint számított évvel.

Ezt úgy tették, hogy február hónap 22. és 23. napja közé minden második évben egy 22—23. nappal álló hónapot beiktattak, és csak ennek lefolyása után következett február hónapjának elmaradt öt napja.

A római hét nyolcz nappal állott, melyek közül a nyolczadik a vásári nap volt. Ezen a napon a földmivelő nép vásárlás végett a városba jött.

A római év azonban kelleténél hosszabb volt. A főpap ugyanis, akire az ünnepek kihirdetése és a naptár vezetése bizva volt, személyes okokból (barátai hivatalos éveinek meghosszabbítása, vagy ellenségei évének rövidítése végett) az évet hol hosszabbra, hol rövidebbre szabta, ami idővel olyan zavart idézett elő, hogy a hónapok nem estek többé a rendes évszakokba.

Vegre Caesar — a ki főpap is volt — ezen rendtelenségen úgy segített, hogy egy alexandriai csillagászt bízott meg a naptár rendbehozatalával. Ekkor már az év 67 nappal el volt maradva, miért is két név nélküli hónapot kellett beilleszteni a többi közé.

Krisztus születése előtti 46-ik év volt a zavar utolsó esztendeje.

A naptár ezen rendezése után Caesar tiszteletére az ötödik hónapot Juliusnak nevezték el, később pedig a hatodik hónapot Augustusnak, mely nevek máig is fenmaradtak, bár más sorrendben.

Igy lett a 365 napos év a rendes számítású idő. Ezen naptárreform idején azonban már ismeretes volt, hogy az év 365 nappal többet tesz ki, amin úgy akartak segíteni, hogy

Rövidre rá megjelent már a másik hir is, hogy az »ifjúnok« gyűlést tartottak Újpesten *sérleimik megszüntetésére*.

Az ember igazán nem tudja ezek hallatára, hogy nevéssen-e vagy boszankodjék.

Gyüleseztek bizony. Állást foglaltak pedig a hadsereg eltörlése mellett és a testi fenyték ellen. Kárhoztatták továbbá az alkoholizmust, amikor ezen gyűlésüket a korcsmában tartották. Ha azt hangoztatták volna, hogy le az iskolával, le a munkával és éljen a szórakozás és pihenés, azt megértették volna, mert társadalmi állásra való tekintet nélkül az iskolásfiúknak ez az ideáljuk. Stilszerűség kedvéért a kettős vagy hármas szavazati jogot is követelhetnék, ha iskola nélkül írni tanulhatnának.

Amilyen nevetségesnek látszik az egész dolog, olyan szomorú világot vet a mi honi viszonyainkra.

De hát kit terhel a felelősség ezért? Talán a hatóságokat?

Ez nem a hatóság dolga, hanem annak az osztálynak a büne, amelyre ennek a nemzedéknek nevelése van bízva. A felelősség azt az iparos osztályt terheli, amelynek hivatása volna ezt az ifjúságot a jövőnek felnevelni.

A mesterek, a munkaadók az ő tanítójuk épügy mint a tanítók az iskolában.

Itt is szép szóval, jó bánásmóddal meg kell győzni a tanonczt a munka szükségéről, hasznosságáról.

De erre időt és alkalmat kell nekik adni, gondoskodni kell azokról az élet-szükségeikről, melyek minden embert — de leginkább a tehetetlen gyermeket — megilletik.

Ha ezek a gyermekek nem odukban,

minden negyedik évben a február hónapot 29 napossá tették. Ez volt a szökő év.

Ezt az ugynevezett Julian-féle naptárt használták a keresztények másfélezer esztendőig, sőt a görög keleti hitvallásuk máig is használják. Minthogy azonban a hiányzó 5 óra és 48 perc kevesebb a nap negyedénél, a fenti időszámításban ismét oly hiba maradt, mely minden 400 évben 3 napra nőtt.

Mig a nicaei zsinat idejében a tavasz kezdete márczius 21-ére esett, 1582-ben már márczius 11-ére, vagyis 10 nappal előbbre. Ezért rendelte el azután XIII. Gergely pápa, hogy 1582. évi október 4-ike után, a többi napot kihagyva, közvetlenül október 15-ike irassék.

Ennek a hibának a jövőben való elhárítása végett a Gergely-féle naptár csak a négygyel osztható éveket veszi szökőéveknek; de a teljes évszázadok közül ismét csak azokat, amelyek 400-al oszthatók. (Szökőévek tehát pl. az 1600., 2000-ik évek, de nem az 1700., 1800., 1900. stb. évek.)

Igy tehát a Gergely-féle naptár jobban megközelítheti a csillagászati évet, mint a Julianus naptár.



vagy a műhelyek sötét sarkaiban lagnának, ha volna alkalmas helyük a tanulásra, akkor most sem járták volna be az utcákat, nekik még érhetetlen jelszavak kiabálása mellett, hanem otthon szórakoztak volna, mindegyik a maga módja szerint vagyis játszottak volna, mint a szerencsésebb helyzetben levő többi — gyermekek.

A testi fenyték mindenestre egy oly szükséges alkatrésze a nevelésnek, amelyet sok esetben nehéz elkerülni, de hogy ez legyen a nevelés egyetlen eszköze, azt józan észszel senki sem fogja elfogadni.

Hisz még a szülő is sok esetben visszaél ezzel a jogával, akkor pedig, hogy gondolja azt valaki elfogadhatónak ott, ahol az a gyermek mint szükséges munkaerő megy csak számba, de ritka helyen tekintetik embernek és tán *soha* gyermeknek.

Talán nincs ember, aki ne ismerné a tanoncokkal elkövetett igazságtalanságot, hol a gazda, hol pedig a segítők részéről.

Ezeknek a gyermekeknek elkeseredettsége nyilvánult meg, amikor az utcán kiabáltak.

Talán meghallja az ő szavukat az a minden oldalról hangoztatott humanizmus, mely még az állatokat is oltalmába veszi. Vagy csak azokat?

Nem tartozik lapunk keretébe a hadsereg szükségéről vagy szükségtelenségéről beszélni, de nevelés szempontjából mindenestre az tapasztalható, hogy épen a munkásosztályra nevezve a katonáskodás előnyökkel jár művelődés szempontjából.

Ezek a gyerekek azonban ezt még nem értik, azt pedig lépten-nyomon hallják, hogy milyen bánásmódban részesülnek a bevonulók ott. »Légy csak katona — mondják neki — akkor fogod csak tudni, milyen jó dolgod volt itt.«

»Itt« rugták, pofozták a legkisebb hibáért, hát ha ez jó dolog ahhoz képest, akkor mi lehet ott még, amit végig kell szenvedni.

Mindezek után csak arra a következőre juthatunk, hogy a tanoncznevelés nálunk még a gyermekkorát sem éli, a tanoncztanítás pedig teher annak a gyermeknek, aki hétről-hétre reggeltől késő estig kénytelen dolgozni. Az iskolába pihent test kell és derűs hangulat, de nem elkeseredés és a nyomorúság által megteremtett szellemi és testi képtelenség.

A tanonczok nem maguktól mentek ki az utcára, a korcsmákba kiabálni. Kikergették őket oda azok, akiknek őket gondozni, nevelni és otthont — ha szerényet is — nyújtani legelső kötelességük lett volna.

A méhészetről.

Szerkesztőségünk ezen rovat alatt olvasóink a gazdaságnak oly ágát kívánja ismertetni, mely közhasznú voltánál fogva sok szegény embert — ha gondos és előrelátó — oly mellékkeresethez juttatja, melylyel évi jövedelmét bőségesen kiegészítheti.

A fenti néhány szóban elmondottak után olvasóink talán kíváncsiak megtudni, hogy melyik a gazdaságnak az az ága, melyet különösen a külszolgálatban levő vasuti alkalmazottak csekély fizetésük javítására használnak művelhetnének.

Ez a méhészet.

Nem hisszük, hogy volna ember, aki a méhet sem ismerné, de azt is egészen határozottan állíthatjuk, hogy az emberek jó része nem ismeri a méhek értékét és nem tudja ezt a hasznos állatot megbecsülni, sőt még üldözi is és pusztítja. Pedig ha tudná, hogy ezzel mily kárt okoz, nem vétkezne ily okatlan módon.

Számtalan példát sorolhatnánk fel, hogy ennek a kis bogárkának szorgalma volt a megteremtője igen sok szegény ember jómódjának.

Igaza volt néh. Grand Miklósnak, aki mint lelkes méhészt és a magyar méhésztet megalapításának egyik uttörője, a hatvanas években egy gazdasági gyűlésen meggyőzően bebizonyította, hogy a méhtenyésztés oly ága a gazdaságnak, mely csekély befektetéseket igényel, ennek ellenében rendkívül hasznot-hajtó.

Ez a Grand Miklós egy szegény földhöz ragadt tanító volt, akinek családját évi 120 forint fizetés, 12 mérő buza, 6 öl fa és egy pár fejelt csizma járandóságából kellett eltartani. Daczára ennek családját nemcsak tisztességesen eltartotta, hanem még vagyont is szerzett magának a méhésztetből, melyet ápol, fejlesztett és terjesztett.

Követői nem is bánták meg, hogy ezen keresetágot elsajátították.

Mindamellett ne gondolja senki, hogy a méhésztet egy szája repülő sült galamb.

A méh ugyanoly gondozást igényel, mint bármely más hasznot hajtó házi állat.

A kezdő méhésztet rendszeren abba a hibába esnek, hogy mindent el akarnak venni a méhektől és nem gondolnak arra, hogy a nagy fáradtsággal összegyűjtött méz egy része a méheknek is téli tápláléku szolgál.

Ezért fordul elő azután az a gyakori eset, hogy ilyen kezdőknek méhállománya rendszeren elpusztul és az illető nem látva saját hibáját, kedvét veszti a méhésztetől.

Ezek előrebocsátása után rátérünk azokra a teendőkre, melyek az okszerű gazdálkodásnál havonként szükségesek. Egyben mindazoknak, akik még egyről-másról bővebb felvilágosítást óhajtanak, azt is levélileg készségesen megadjuk. Közbenjárunk továbbá olcsó méhészteti eszközök, kaptarak, pergetők stb. beszerzésénél és a mézkészletek eladásánál.

Most pedig elmondjuk mindazon teendőket, melyeket január hóban a méhek körül el kell végezni. A mostani abnormális időjárás szükségessé teszi, hogy minden méhésztet résen álljon.

Rendes körülmények között ugyanis a *fiasítás* csak január hó második felében kezdődik, és az időjáráshoz mérten fokozatosan nagyobb mérvet ölt. A mostani lanyha, mondhatni tavaszi időjárás azonban az anyát a petezésre erősebben ösztökéli, ami, ha a keményebb időjárás beállana és tartósabb maradna, nagy károkat okozhat. Egyrészt azért, mert ha a kas vagy kaptár nem elég meleget tart, költés-hülés állhat elő, másrészt pedig a nagyobb mérvű petezés illetve fiasítás alkalmával nagyobb a méz és himpor fogyasztás, tehát erről is kell gondoskodni.

Ha tehát a méhésztet látja, hogy kevés mézzel telelte be a családot, melegebb (10–15°C.) időjárásakor csendesesen és óvatosan kibonthatja a hátulsó ablakot és a szükséghez mérten a legmellső telt kerethez egy vagy több tartalék lépes mézet beadhat. Ha ezzel nem rendelkeznek, ajánlatos a méztérből a langyos forralt mézzel való etetés. (2/3 méz 1/3 víz, a forralás közben származó hab azonban gondosan eltávolítandó.)

Ezen utóbbi mód a szalmakaszoknál akár alulról, akár pedig felülről alkalmazható.

Zord vidéken a méhek csendben és békében hagyandók és minden törekvés oda irányítandó, hogy a méhek nyugalma semmi által meg ne zavartassék.

Ügyelni, de sőt elősegíteni kell a tisztulási repülést oly időben, amikor a nap melegen tűz.

Ha hó van a méhes előtt, az szorgosan eltakarítandó, a föld pedig szalmával behintendő, mert a méhek a pusztá földön könnyen megdermednek.

Ily alkalomkor a kaptárak és kasok aljának tisztítása is eszközendő. Gondoskodnunk kell továbbá ott, ahol a táplálék fogytán van, a méheknek ezzel való ellátásáról és ami igen fontos vizet is kell adnunk.

Ha megfelelő itató nem volna, akkor az itatás vagy a kaptár alján, vagy pedig a mézdeszka között lagyos vízzel telített szivacs segítségével eszközendő. A két fedődeszka rése, a szivacs helyét kivéve, melegen befedendő. A szivacs telítése a szükséghez mérten ismétendő.

Ezeken kívül ebben a hónapban más teendője nincs a méhésznek, mint tartalék lépjeinek rendben tartása. Ellátja továbbá apródonként a kereteket műlépekkel vagy nyomokkal és üres kaptárjait rendbe szedi.

(Folyt. köv.)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Hivatalos órák naponta délután 2—6-ig.

Értesítjük tagjainkat, hogy egyesületünk ügyésze Dr. Katscher Róbert minden kedden délután 2—4 óráig egyesületünk helyiségeiben — más napokon délután 3—6 óra között irodájában (Eötvös-utca 25/b) található.

Felhívjuk a t. Tagtársakat, hogy küldeményeiknél a postatakarékpénztári csekkre tagszámukat feljegyezni sziveskedjenek, hogy ezáltal a küldemények kezelése megkönnyíthessék s a hasonló nevek folytán előállható esetleges tévedések kikerülhetők legyenek.

Lapunk terjedelmét megnagyobbítván, módunkban áll a kartársak érdekeit érintő közleményeknek a megfelelő formában teret nyitni, felkérjük tehát a t. kartársakat, hogy ezentúl akár az összességet, akár az egyes kategóriákat érdeklő értesítéseikkel, vagy közlendőkkel a szerkesztőséget megkeresni sziveskedjenek, amely azokat megfelelő formában közölni illetve felhasználni fogja.

Kartársi üdvözléttel

A szerkesztőség.

Lapunk akadálytalan kézbesíthetése céljából felkérjük tagtársainkat, hogy mindenkori pontos lakcímüket, továbbá rangjuk és beosztásuk változását a kiadó hivatalnal haladéktalanul közöljék.

A Vasúti Állásvezetők Országos Otthona értesíti t. tagjait, hogy helyiségeiben: Budapest, VIII. Fesztách-u. 4. sz. I. 18. alatt (Máv. nyug-

dijház a keleti p. u. mellett) kényelmes vendégszoba áll a t. tagok rendelkezésére. A vendégszoba egy 24 órára személyenként 1 korona 40 fillér díj mellett vehető igénybe.

Hol követik el a legtöbb gyilkosságot?
Kavanagh Márk bíró előadást tartott a napokban Chikagóban, amely előadásban kijelentette, hogy a világ összes országai közül a legtöbb gyilkosságot Amerikában követik el. A legutolsó öt esztendőben az amerikai Unió területén nem kevesebb, mint 45,000 ember esett gyilkosságoknak áldozatul. A múlt évben több embert gyilkoltak meg, mint amennyi tífuszban meghalt. Ez a megdöbbentő eredmény a bíró szerint annak a következménye, hogy az Egyesült-Államokban nem jól kezelik a törvényeket. Maguk a törvények is oly hézagosak és amiatt hatástalanok. A büntettek csaknem minden esetben találnak alkalmat arra, hogy kibujhassanak. Tíz esetben kilenc esélyük van a felmentésre. Ezek a kijelentések nagy felháborítást keltettek és miután megvizsgálták a tényállást arra az eredményre jutottak, hogy a büntettek legnagyobb részét a bevándorlottak szolgáltatják.

Alapított ezer év előtt. Tudvalevő, hogy a japánoknál az apa foglalkozását a fiú folytatja, ki aztán örököül hagyja utódának. Japánban tehát oly régen alapított üzletek vannak, amikről nálunk szó sem lehet. A napokban egy tokiói táncmester lakomát adott annak emlékére, hogy családja ezer év óta foglalkozik táncztanítással és az első ősapja által felállított táncziskola még ma is az ő nevét viseli. A lakoma ünnepies hangulatban ment végbe és a szokásos dicsőítések az ezer év előtt elhunyt alapítóra természetesen nem maradtak el.

Lapunk terjesztése.

Tagjaink nagyon jól ismerik egyesületünk és a vele kapcsolatos szövetkeztünknek működését, ismerik azt az emberbaráti célt, melynek szolgálatában állunk, mert maguk veszik igénybe azokat a kedvezményeket, melyeket nemcsak a tagok, hanem hozzátartozóik is élveznek.

Arra nincs szükség, hogy napról-napra ezt magyarázzuk nekik, mert ők amúgy is tudják mit várhatnak jóléti intézményeinktől.

Nekik nincs szükségük arra, hogy figyelmeztessük őket arra, amit ezen intézmények adnak, mert naponta látják, hol és mily irányban istápoljuk azokat, akik a szabályok szerint erre jogosultak.

De vannak sokan, akiknek mindarra égető szükségük van, amit mi tagjainknak nyújtunk, a nélkül, hogy tudnák, hová forduljanak ilyen kedvezményeknek megszerzése illetve a maguk és családtagjaik részére való biztosítása céljából.

Lapunk az, mely szószólója az egyesület érdekeinek, melyből mindenki olvashatja, hogy mi a hivatása jóléti intézményünknek. Ezt a lapot kell tehát mennél szélesebb körben megismertetni azokkal, akiknek szükségük van oly anyagi istápolásra, melyet a maguk erejéből képtelenek maguknak biztosítani.

Tagjainknak tehát, akik ezt a lapot díjtalanul kapják, már saját jól felfogott érdekükben is kötelességük lapunkat ismeretségi körükben terjesztetni, és környezetüket figyelmeztetni arra, hogy egyesületünk útján ők is hozzájuthatnak mindazokhoz az előnyökhöz, melyekre

úgy nekik mint családtagjaiknak szükségük van.

Ezzel nemcsak azoknak tesznek jót, akik mindezeket az előnyöket biztosítják maguknak, hanem közvetve maguknak is, mert mennél többen tömörülünk a közös célok elérésére, annál könnyebben és annál hamarabb tudjuk azokat megvalósítani, még pedig oly újabb előnyök elérése mellett, melyek megvalósítása egyedül a tagok számától függ. Ezért legyen minden tagnak gondja arra, hogy új tagokkal gyarapítsa egyesületünket.

Ehhez pedig semmi külföldös fáradság nem kell, elég ha lapunkat tovább adja.

Annai közérdekű dologgal foglalkozunk, hogy bárki is szívesen olvassa lapunkat és így megtalálja benne azt is, ami őt érdeklí, vagy mire neki is szüksége van. Mert még az is, aki koránál fogva már nem lehet egyesületünk valamelyik csoportjának tagja, élvezheti a balesetbiztosítás kedvezményét, melyre kivált olyanoknak, akik utaznak, vagy veszélyes foglalkozást üznek, okvetlen szükségük van.

Ezért havonta csak egy koronát kell fizetnie és megkapja lapunkat díjtalanul, részesül jogsegélyben, s ezenfelül halált vagy állandó teljes munkaképtelenséget okozott balesetnél 2000 korona, — részleges állandó jellegű munkaképtelenség esetén pedig ennek megfelelő hányad arányában kárpótlást nyer.

Minden egyes tagtársunknak érdeke, hogy ismerőseit, rokonait a lapra figyelmeztesse és a lap előfizetésére buzdítsa, mert minél szélesebb körben terjed el lapunk, annál messzebbre terjesztheti ki működését egyesületünk is és minél többen ismerik meg lapunk révén egyesületünk áldásos munkáját, annál többen fognak ezen a réven is rendes egyesületi tagokul beiratkozni. És minél többen lesznek az ilyen előfizetők, annál terjedelmesebb, jobb és tartalmasabb lapot adhatunk. Ami szintén mindnyájunk javára válik.

Értesítjük tehát az érdeklődőket, hogy **lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással együtt havonként egy korona, negyedévenként három korona, fél-évenként hat korona, egész évre tizenkét korona.**

Egyesületünk négy csoportja bármelyikének tagjai természetesen díjtalanul kapják a lapot.

Csapó Pál kecskeméti lakos, a czegeledi oszt. mérnökség területén Kecskemét közelében beosztott mozgó ór, **cserélni óhaj**t váltókezelő órrel bármely üzletvezetőség területére. Cserélni óhajtok forduljanak levélileg hozzá. Czim: **Kecskemét pályaudvar.**

Cserélni óhajtanék szülővárosomba, Pécsre, váltókezelőnek, málházónak, irodaszolgának vagy kapusnak. Czimem: **Heringer Károly** váltókezelő, **Pozsonymegye, Bélaház-pályaudvar.**

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyeresé-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi dekretummal.

Részvénytőke:
4.000.000 korona.



Magyarországi fiók:
Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.

Igazgató: **Robitsek Henrik Ferencz.**

A „Dordrecht” az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy **magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.**

*Referenciák: Magyar Általános Hitelbank,
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Budapesten.*

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.

VÁSZON-, FEHÉRNEMÜ-ÁRUHÁZ

BODÓ ÉS NEMES BUDAPEST

A BAROSS-SZOBORRAL
SZEMBEN.
(A KÖZPONTI PÁLYA-
UDVAR TÖZSOMSZÉD-
SÁGÁBAN).

Áruházunk kizárólag jobb minőségű, kipróbált és feltétlen megbízható árucikkeket nyújt a vevőközönség rendelkezésére, miért is az összes eladott áruk jó- és színtartóságaért felelősséget vállalunk. Eredeti végből, vágott anyagmintákat az alább jelzett **vászon, sifon, kanavászok és damaszt** árucikkből, ugyiszintén a férfi ing és női bluzra való **eredeti angol zefírből** kívánatra készséggel küldünk. Állandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek-harisnyákban, valamint különféle matrózingekben. — Menyasszonyi és férfi kelengyék a legszebb kivitelben állandóan raktáron.

Vásznak fehéreneműekre. 1 vég 23 méter.	Sifon, 1 vég 23 méter.	Lepedővászon, varrás nélkül Gyepen fehérített, középvastag..
Pamut creász 74 cm. széles ára 9.50 kor.	Madepolán, mosott, 20. szám ... ára 15.— kor.	Rózsahegyi, erős szálú ... > 22.— >
Magyar vászon 74 > > 13.— >	Madepolán, mosott, 50. > ... > 16.50 >	Szepességi, kiváló jó minőség... > 26.— <
Magyar vászon 84 > > 14.— >	Madepolán, mosott, 100. > ... > 18.— >	Vászon alsó nadrágra.
Hattyú vászon 84 > > 17.50 >	Sifon D. 52. szám ... > 23.— >	Késmárki erős, tartós minőség.. ára 15.— kor.
Fehérenemű vászon 84 > > 20.50 >	Sifon S. 54. > ... > 27.50 >	Szepességi sodrott szálú... > 18.50 >
Kelengye vászon 84 > > 24.— >	Kanavász- és damaszt-árak ágyhuzatra.	Köpper, 1 méter —.96, Csinvat, 1 m. > 1.20 >
Fonál vászon 84 > > 26.— >	Csikos damaszt, 1 vég 23 méter ára 21.— kor.	Asztalneműk és törülközők.
Eredeti rumburgi vászon minden minőségben.	Virágos damaszt, 1 > 23 > > 23.— >	6. szem. fehér étkező készlet 6, 8, 10, 12, 18 kor.
Paplanlepedő-vászon 180 cm. széles, 2.—, 2.50 kor.	Czérnázott kanavász, 1 vég 23 m. > 15.— >	6 szem. kávé készlet ... 3, 5, 7, 9 12, 16 >
Kész paplanlepedő... ára 7.—, 8.— kor.	Rumburgi lenkanavász, 1 vég 23 m. > 20.50 >	Dam. törülköző tucattja ... 8, 10, 12, 16 >
Kész lepedő varrás nélkül... > 2.50, 3.— >	Angin belső huzatra 1 vég 15.—, 18.—, 20.— >	

Saját műhelyünkben készült uri- és női-fehéreneműk, tartós anyagból és elsőrendű elkészítéssel.

Fehér, puha mellű férfi ingek.	Női ingek.	Férfi alsó nadrágok.
A. minőség; szép mintás mellel ára 3.50, 4.— kor.	Madepolán egyszerű kivitel ára 2.60, 3.— kor.	Csinvat, francia gombos szabás. ára 4.— kor.
M. minőség, remek damaszt elővel, ára 5.— >	Madepolán díszes ... ára 4.—, 5.—, 6.— >	Csinvat, fűzős, szabás. > 3.— >
D. minőség, angol piké betéttel ... > 6.— >	Vászon-ing kézi himzéssel, ára 4.—, 5.— >	Köpper ... ára gombos 3.20, fűzős 2.60 >
Fehér, sima mellű férfi ingek.	Rumburgi vászon díszes kivitel 8, 10, 12.— >	Nyári puha színes ingek.
A. minőség ... ára 3.50 kor.	Női hálókötös.	2 vagy 1 gombos nyakkal.
M. > ... > 4.50 >	Szegélyes ... ára 2.60, 3.— kor.	Eredeti angol zefir ... ára 5.50, 6.50 kor.
D. > ... > 5.50 >	Himzéssel ... > 4.—, 5.— >	Zefir, megbízható jó minőségű > 4.—, 5.— >
Színes férfi ingek.	Díszes kivitel... ára 6.—, 8.—, 10.— kor.	Rövid nyári nadrág.. ára 1.50, 2.—, 3.— >
Eredeti angol zefir ... ára 5.—, 6.— kor.	Férfi háló ing.	Fürdőruhák urak és hölgyek részére. Váll plédok minden minőségben.
Francia karton ... > 4.—, 4.40 >	A. minőség, színtartó szegélydiszszel, ára 3.50 kor.	
Mosó karton... ára 3.50 >	M. > ... > 4.40 >	

Nyakkendők és utazó takarókból állandóan dús választék.

Vidéki megrendelések utánvétellel küldetnek, csomagolás és szállítólevél nem számítatnak és 20 koronán felüli megrendelések bérmentve eszközöltetnek. A meg nem felelő árukat visszavesszük, értékét visszafizetjük.

A M. Á. V. t. tisztviselői és alkalmazottai a szabott árakból külön 10% árkedvezményben részesülnek.